Publicat pe (https://www.bnm.md)

08.11.2016

Hotărâre nr. 269 din 17 octombrie 2016 Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei

COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAŢIONALE A MOLDOVEI

HOTĂRÂREA
nr. 269 din 17 octombrie 2016

Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei

ÎNREGISTRAT:
Ministrul Justiției
al Republicii Moldova
Vladimir CEBOTARI

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. d), art.11, art. 27 lit. c), art.44 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Naţională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările şi completările ulterioare, art. 3, art. 25, art. 28, art. 31 şi art. 40 din Legea instituţiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.78-81, art. 199), cu modificările şi completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naţionale a Moldovei

HOTĂRĂŞTE:

1. Regulamentul privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naţionale a Moldovei nr. 240 din 9 decembrie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.17-23 art.97), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 15 ianuarie 2014 cu nr.955, se modifică şi se completează după cum urmează:
1) pe tot parcursul regulamentului sintagma „acționînd concertat" se modifică cu sintagma „aflate în legătură" la forma gramaticală respectivă;
2) punctul 1, după textul „expunerile aferente acestor tranzacții" se completează cu textul „ , precum și stabilește caracteristicile de identificare a persoanelor afiliate băncii de către Banca Națională a Moldovei în cadrul activității de supraveghere";
3) punctul 2 va avea următorul cuprins:
„2. În sensul prezentului regulament următoarele noțiuni semnifică:
1) persoanele afiliate unei alte persoane - persoanele prevăzute în noțiunea de „afiliate unei alte persoane" din art. 3 din Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.1995. În sensul literei g) din această noțiune, se consideră persoane aflate „în alt gen de relații" cel puțin următoarele persoane:
persoanele aflate în divorţ, persoanele aflate în relații de tutelă şi curatelă, afinii rudelor de pînă la gradul III, soții rudelor și afinilor;
persoanele aflate în relaţii asemănătoare celora dintre soţi (concubinaj) sau în relații asemănătoare celora dintre părinţi şi copii;
persoanele aflate în alte relații care conduc la o dependență socială și / sau economică dintre două sau mai multe persoane;

2) expunere – în sensul prezentului Regulament se aplică noțiunea de expunere definită în Regulamentul cu privire la expunerile „mari". În sensul prezentului Regulament, expunerea băncii față de o persoană afiliată acesteia va include și expunerea băncii față de o altă persoană care este afiliată altei bănci ce are expuneri față de prima persoană (persoană afiliată băncii);
3) termenii de „exercitare a controlului", „expunere totală" și „grupul de persoane aflate în legătură" se vor aplica în sensul definițiilor de „exercitare a controlului", „expunere totală" și „grup de persoane aflate în legătură" definite în Regulamentul cu privire la expunerile „mari";
4) tranzacție cu persoanele afiliate este orice transfer de mijloace bănești sau obligații contractuale între părțile afiliate și bancă, indiferent dacă se percepe sau nu o plată.";
4) punctul 4, după textul „determinat în" se completează cu textul „conformitate cu";
5) punctul 5 se completează cu o propoziție care va avea următorul conținut: „În sensul prezentului regulament condițiile mai avantajoase decît cele prevăzute pentru persoanele care nu sînt afiliate băncii sînt specificate la art.31 alin.(8) lit. a)-g) din Legea instituțiilor financiare.";
6) punctul 6 se completează cu o propoziție care va avea următorul conținut: „Banca nu va încheia tranzacții cu persoane, ale căror lipsă a afilierii cu banca nu poate fi identificată și verificată.";
7) după punctul 16, se completează cu punct 16^1 care va avea următorul cuprins:
„16^1. Nerespectarea limitelor stabilite în punctele 14 și/sau 15 atrage după sine sancțiunile prevăzute la art.38 din Legea instituțiilor financiare, cu diminuarea, după caz, conform hotărîrii Comitetului executiv al Băncii Naționale, a capitalului reglementat cu sumele ce depășesc limitele stabilite la punctele respective. În cazul în care limitele sunt încălcate concomitent, și Banca Națională exercită competențele prevăzute în prima propoziție din prezentul punct, capitalul reglementat se va diminua cu suma celei mai mari depășiri.";
8) la punctul 17 litera b) textul „ , indicate în punctul 2 subpunctul 1) litera a) și subpunctul 2) litera a) din prezentul regulament, " se exclude;
9) la punctul 18 textul "colegial, cît și deciziile organului executiv unipersonal" se exclude;
10) la punctul 19 textul „conform punctului 2 subpunctele 1) și 2) din prezentul regulament" se exclude;
11) după punctul 20, se completează cu punct 201 care va avea următorul cuprins:
„20^1. Banca identifică și colectează informații cu privire la persoanele sale afiliate. Lista persoanelor afiliate se prezintă trimestrial Consiliului băncii.";
12) Regulamentul se completează cu capitolul V care va avea următorul cuprins:

„Capitolul V
IDENTIFICAREA DE CĂTRE BANCA NAȚIONALĂ
A PERSOANELOR AFILIATE BĂNCII

22. Banca Națională, în cadrul activității de supraveghere, ţinînd cont de natura relaţiilor și tranzacţiilor cu banca, utilizînd caracteristicile prevăzute în anexa la prezentul regulament, conform deciziei Comitetului executiv poate prezuma anumite persoane ca afiliate băncii, în baza definiției stipulate la art. 3 din Legea instituțiilor financiare.
23. Banca Națională notifică banca în format electronic, prin intermediul canalelor oficiale de corespondență cu băncile, despre decizia emisă conform punctului 22, cel tîrziu în următoarea zi lucrătoare și, dacă este cazul, expediază pe adresa băncii notificarea pe suport hîrtie.
24. Pînă la proba contrară, care urmează a fi prezentată Băncii Naționale de către bancă în termen de 15 zile lucrătoare după data recepționării notificării conform punctului 23, persoanele identificate de Banca Națională conform punctului 22 sînt prezumate că sînt persoane afiliate băncii din data tranzacției.
25. La prezentarea de către bancă a probelor ce atestă neafilierea persoanelor identificate de Banca Națională conform punctului 22, în termen de cel puțin 10 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut în punctul 24, Comitetul executiv al Băncii Naționale poate lua decizia de anulare sau de modificare a notificării, cu informarea concomitentă a băncii în acest sens sau, în caz contrar, ia decizia de calificare ca persoane afiliate și informează despre obligativitatea includerii în termen de 5 zile lucrătoare a persoanelor respective în Registrul persoanelor afiliate băncii şi în Registrul tranzacțiilor cu persoanele afiliate băncii, cu actualizarea listelor întocmite conform punctelor 20^1 și 21 și a oricăror alte informații care sînt raportate la Banca Națională pentru ultima dată gestionară.
26. În cazul în care banca nu a prezentat Băncii Naționale, în termenul indicat la punctul 24, probe ce atestă neafilierea persoanelor identificate conform punctului 22, decizia Comitetului executiv al Băncii Naționale rămâne în vigoare și banca în termen de 5 zile lucrătoare trebuie să includă persoanele afiliate respective în

Registrul persoanelor afiliate băncii şi în Registrul tranzacţiilor cu persoanele afiliate băncii, să actualizeze listele întocmite conform punctelor 20[1] și 21 și orice alte informații care sînt raportate la Banca Națională pentru ultima dată gestionară.
27. În cazul în care se stabilește relaţia de afiliere cu o persoană în temeiul deciziei Comitetului executiv al Băncii Naționale, organul executiv al băncii informează fără întîrziere Consiliul băncii despre acest fapt şi despre tranzacţiile existente cu aceste persoane şi întreprinde măsurile necesare pentru conformarea cu prevederile prezentului regulament, inclusiv reexaminează tranzacţiile respective în scopul evaluării riscurilor aferente şi eliminării condiţiilor avantajoase în cazul existenței acestora.
28. Banca poate să utilizeze în procesul de identificare a persoanelor sale afiliate, cel puțin, caracteristicile de identificare a persoanelor afiliate specificate în anexa la prezentul regulament.";
13) Regulamentul se completează cu o anexă care va avea următorul cuprins:

„Anexă
la Regulamentul privind tranzacţiile
băncii cu persoanele sale afiliate

Caracteristicile utilizate de către Banca Națională a Moldovei pentru identificarea persoanelor care au relații sau efectuează tranzacții cu banca și/sau afiliatele acesteia

1. Cu referire la caracterul relațiilor:
1) Exclusivitate:
persoana nu dispune de istorie de credit în alte instituții financiare neafiliate băncii și este debitor / contraparte a unei singure bănci sau a persoanelor afiliate băncii, iar tranzacțiile efectuate de către persoana menționată nu sînt justificate din punct de vedere economic (cu excepția cazurilor cînd finanțarea primită de la mai multe bănci este inoportună, de exemplu, în cazul creditului ipotecar / împrumutului acordat unei persoane fizice cu scopul de a procura o locuință care este singurul loc de reședință al acestei persoane fizice);
2) Dependență economică:
persoana își desfășoară activitatea economică în sectorul unde banca și/sau persoanele afiliate băncii au o poziție dominantă pe piața aferentă acelui sector (inclusiv prestarea activităților și serviciilor auxiliare);
mijloacele bănești primite de la bancă sau de la persoanele afiliate băncii reprezintă o sursă importantă de venituri a persoanei;
persoana nu desfășoară nicio activitate economică semnificativă sau nu înregistrează venituri (inclusiv, persoane juridice fictive sau înregistrate în zonele offshore);
persoana este dependentă de bancă sau de persoanele afiliate băncii, astfel încît problemele financiare cu care se poate confrunta banca sau persoanele afiliate băncii vor conduce la probleme financiare în activitatea persoanei respective;
persoana acționează preponderent ca reprezentant al băncii sau al persoanelor afiliate băncii;
persoana face parte dintr-un grup de debitori afiliați între ei prin intermediul unei activități economice comune și cărora banca le acordă credite semnificative, chiar și atunci cînd unul din debitori din grupul respectiv este persoană afiliată băncii;
persoana face parte dintr-un grup de persoane afiliate între ele prin intermediul unei activități economice comune, iar gajul pentru creditele acestora este depus de un singur debitor gajist și/sau cel puțin unul din debitori este persoană afiliată băncii;
3) Infrastructură comună:
persoana este înregistrată la aceeași adresă sau la o adresă asemănătoare (fizică sau virtuală), aceeași reședință, pagini web și alte semne de identificare asemănătoare cu cele ale băncii sau ale persoanelor afiliate băncii;
persoana utilizează elemente structurale comune, în special sisteme IT și contabile, cu banca sau cu persoanele afiliate băncii (inclusiv prin externalizarea activităților);
persoana angajează același administrator ca și banca sau ca persoanele afiliate băncii sau un angajat al acestei persoane este un administrator al băncii și / sau al persoanelor afiliate băncii, sau viceversa;
persoana angajează un consilier pe probleme juridice în comun cu banca sau împuternicește banca sau persoanele afiliate băncii de a o reprezenta legal sau persoana este o entitate specializată înființată cu scopul exercitării unor anumite funcții și este controlată de bancă sau de persoanele afiliate băncii;

persoana are aceiași furnizori de bunuri și servicii sau clienți ca și banca sau persoanele afiliate băncii;
4) Transparență insuficientă:
informația disponibilă cu privire la structura de proprietate a persoanei nu permite identificarea acționarilor care dețin direct sau indirect o cotă substanțială în capitalul social al persoanei și a beneficiarilor efectivi ai acestora;
structura de proprietate a persoanei este nejustificat de complicată și ramificată;
persoana nu cooperează cu Banca Națională în domeniul dezvăluirii informațiilor cu privire la relațiile acesteia cu banca și/sau cu persoanele afiliate băncii;
persoana nu este înregistrată în țara unde își desfășoară activitatea de bază și nu există motive rezonabile economice sau financiare în acest sens;
persoana nu neagă/contrazice în mod oficial informațiile publice disponibile cu privire la relațiile sale de afiliere cu banca;
5) Alte relații:
persoana acționează concertat cu altă persoană sau mai multe persoane astfel cum este prevăzut în Regulamentul cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii.
2. Cu referire la natura tranzacțiilor:
1) Obiectul tranzacției și scopul utilizării mijloacelor bănești:
tranzacțiile efectuate și utilizarea mijloacelor financiare nu reflectă genurile principale de activitate ale persoanei;
mijloacele financiare primite de la bancă sînt utilizate pentru alte scopuri decît cele declarate la contractarea creditului;
scopul utilizării mijloacelor bănești nu poate fi stabilit și verificat de bancă;
mijloacele bănești sînt utilizate de persoanele afiliate băncii sau în interesul acestora în mod direct sau indirect (inclusiv pentru achitarea împrumuturilor / creditelor către alte instituții financiare, procurarea de active și achitarea serviciilor);
2) Documentația:
nu există documente disponibile cu privire la tranzacție sau documentele nu corespund cerințelor legislației în vigoare (inclusiv număr insuficient de documente sau lipsa unor documente);
documentele disponibile nu reprezintă caracteristicile reale și esența economică a tranzacției;
3) Standardele de tranzacționare – în mod ordinar tranzacțiile nu ar fi derulate de bancă în următoarele circumstanțe:
unele reguli interne cu privire la creditare nu sînt disponibile sau nu sînt pe deplin descrise în actele interne ale băncii;
tranzacțiile sînt efectuate cu încălcarea actelor interne ale băncii;
suma creditului acordat nu este justificată din punctul de vedere al genului de activitate a debitorului;
există o discrepanță semnificativă între locația geografică a persoanei și esența / condițiile tranzacției;
forma legală a tranzacției nu reprezintă sensul ei economic;
contractul de împrumut al persoanei cu banca prevede unele condiții speciale care-i permit să anuleze unele obligațiuni față de bancă sau să transfere împrumutul către o persoană afiliată băncii;
debitorul / contrapartea se bucură de condiții de rambursare individuale care nu sînt similare condițiilor de rambursare generale pentru alți debitori / contrapărți ai băncii;
numărul angajaților persoanei nu corespunde genului de activitate a persoanei și / sau scopul tranzacției efectuate de bancă cu persoana respectivă;
timp de 6 luni din data obținerii împrumutului / creditului, persoana nu a obținut documentele / licențele / autorizările necesare pentru desfășurarea activității pentru care a fost acordat împrumutul/creditul (de exemplu, nu a fost obținută autorizarea / permisiunea pentru lucrările de construcții etc.);
4) Clauze contractuale – tranzacțiile nu ar fi fost încheiate în temeiul condițiilor în cazul unei alte bănci (cu referire la cele mai bune practici), inclusiv în următoarele cazuri:
unele clauze ale contractului lipsesc sau sînt incomplete;
suma împrumutului acordat nu corespunde scopului activității debitorului și capacității debitorului de a genera flux de numerar pentru achitarea împrumutului;
există o disproporționalitate semnificativă între condiții, obligațiuni și drepturi stipulate în contract;
părțile au o relație contractuală care le permite să renunțe la obligațiunile lor față de bancă și / sau să transfere aceste obligațiuni către o persoană afiliată băncii;

stabilirea în contract a unor clauze cu privire la rambursarea împrumutului de către debitor care diferă de clauzele altor contracte (condiții mai avantajoase).
5) Gradul de îndatorare – suma contractată ca împrumut nu ar fi acordată de o altă bancă (cu referire la cele mai bune practici), inclusiv în următoarele cazuri:
împrumutul nu poate fi rambursat în termenele și forma necesară, ținînd cont de bonitatea debitorului și sursele de venituri de care dispune;
împrumutul nu poate fi rambursat în termenele și forma necesară, ținînd cont de veniturile generate de împrumutul investit de debitor;
ratingul împrumutului (sau calitatea investiției) / tranzacției este sub nivelul minim acceptabil de bancă;
6) Instrumente de control intern – sistemele de control intern sînt insuficiente pentru efectuarea tranzacțiilor în comparație cu sistemele de control utilizate în alte situații, inclusiv:
tranzacția a fost efectuată în baza unei proceduri diferite de cea utilizată pentru contrapărți similare;
nu există un aviz pozitiv de la funcția de gestionare a riscurilor cu privire la efectuarea unei astfel de tranzacții sau avizul este negativ;
suma tranzacției efectuate excede limita internă stabilită de bancă pentru astfel de categorie de contrapărți și nu există o justificare economică pentru bancă în astfel de tranzacții;
activele / serviciile vîndute / prestate băncii nu pot fi identificate sau nu există dovezi cu privire la existența acestora la momentul efectuării tranzacției;
creditele/împrumuturile acordate persoanei nu au fost clasificate ca problematice cînd a fost cazul (inclusiv în cazul restructurării creditului/împrumutului) sau reducerile pentru pierderi la active/angajamente condiționale au fost calculate incorect;
banca nu a inițiat procedura de colectare a plăților expirate sau de comercializare a gajului cu privire la creditul/împrumutul acordat;
7) Rata dobînzii, comisioane și prețuri:
rata dobînzii, comisioanele și veniturile (cheltuielile) operaționale aferente tranzacției diferă de condițiile actuale pe piață / condițiile contractuale cu alți debitori / contrapărți;
prețul de vînzare a activelor și/sau serviciilor prestate de bancă diferă substanțial de condițiile curente pe piață;
prețul de procurare a activelor și/sau a serviciilor prestate băncii diferă substanțial de condițiile curente pe piață;
8) Gajul și garanțiile:
persoana dispune de contract cu banca sau cu persoanele afiliate băncii de a compensa reciproc obligațiunile;
banca a acceptat un gaj din partea debitorului / contrapărții care are o calitate inferioară decît gajul acceptat de la alți clienți.".

2. Regulamentul cu privire expunerile „mari", aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administraţie al Băncii Naţionale a Moldovei nr. 240 din 9 decembrie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.17-23, art.97), înregistrat la Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova la 15 ianuarie 2014 cu nr.955, cu modificările și completările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:
1) pe tot parcursul regulamentului sintagma „acționînd concertat" se modifică cu sintagma „aflate în legătură" la forma gramaticală respectivă;
2) la punctul 2; subpunctul 1):
la litera b) alineatul al doilea textul „acţiunii concertate a persoanelor" se substituie cu textul „persoanelor aflate în legătură", iar textul „25%" se substituie cu textul „20%";
se completează cu litera c) cu următorul conținut:
„c) persoana/persoanele prin intermediul căreia/cărora este efectuată una sau mai multe tranzacții (operațiuni) în interesul altei/altor persoane și care sînt considerate a fi influențate de ultima/ultimele în cadrul tranzacțiilor (operațiunilor) datorită existenței unor relații de muncă, relații civile sau altor relații între aceste persoane.";
3) la punctul 3 textul „activitatea concertată a persoanei" se substituie cu textul „persoanele aflate în legătură";
4) după punctul 5 se completează cu punctul 51 care va avea următorul cuprins:
„51. Suma agregată a datoriilor nete la creditele acordate și contractate cu banca de către acționarii care

deţin, direct sau indirect, ori controlează mai puţin de 1% din capitalul social al băncii, inclusiv persoanele afiliate acestora, nu trebuie să depăşească 20% din mărimea capitalului normativ total al acestei bănci. Suma datoriilor nete la credite se calculează în conformitate cu punctul 5 alin.1) propoziţia a doua din prezentul regulament.";
5) după punctul 7, se completează cu punctul 71 care va avea următorul cuprins:
„71. Nerespectarea limitelor stabilite în punctele 4 - 51 atrage după sine sancţiunile prevăzute la art. 38 din Legea instituţiilor financiare, cu diminuarea, după caz, conform hotărîrii Comitetului executiv al Băncii Naţionale a Moldovei, a capitalului reglementat cu sumele ce depăşesc limitele stabilite la punctele respective.
În cazul în care limitele sunt încălcate concomitent, şi Banca Naţională a Moldovei exercită competenţele prevăzute în prima propoziţie din prezentul punct, capitalul reglementat se va diminua cu suma celei mai mari depăşiri.".

3. Nu se va considera încălcare, pînă la data de 1 noiembrie 2017, depăşirea de bancă a limitelor maxime prevăzute la capitolul III din Regulamentul privind tranzacţiile băncii cu persoanele sale afiliate şi la capitolul II din Regulamentul cu privire expunerile „mari", dacă aceste depăşiri sunt cauzate de expunerile asumate de bancă în contextul modificărilor şi completărilor prevăzute de punctele 1 şi 2 al prezentei hotărîrii pînă la data intrării în vigoare a acesteia. Orice decizie privind încheierea tranzacţiei sau prelungirea acţiunii tranzacţiei încheiate pînă la data intrării în vigoare a prezentei hotărîri, urmează să se efectueze în conformitate cu condiţiile şi restricţiile regulamentelor menţionate.

4. Băncile, în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei hotărîri, vor prezenta Băncii Naţionale politicile şi reglementările interne ajustate la prevederile Regulamentului privind tranzacţiile băncii cu persoanele sale afiliate şi Regulamentului cu privire expunerile „mari".

Preşedintele|
Comitetului executiv

Sergiu CIOCLEA

Vezi şi

Tag-uri
Hotărîrea [1]
Hotărârea [2]
nr. 269 [3]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/hotarare-nr-269-din-17-octombrie-2016-cu-privire-la-modificarea-si-completarea-unor-acte

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Hotărîrea [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Hotărârea [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=nr. 269